

det andet Ting og til dette. Naar man rejser Spørgsmaalet om Forholdstalsvalg her, kan jeg som sagt ikke se bedre, end at Landstinget, forudsat det slutter sig til Mindretallet, i Virkeligheden rejser Spørgsmaalet om Valgordningen og Repræsentationssystemet i sin Helhed.

Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) stod paa et andet Standpunkt. Han sagde, at han vilde have et klart Svar af Ministeren med Hensyn til Rækkevidden af Landstingets Opløsning. Det vil sige, det sagde han det ene Øjeblik; i det næste Øjeblik sagde han derimod, at han vilde have et for ham tilfredsstillende Svar. Et klart Svar kan godt gives uden at være tilfredsstillende for det ærede Medlem. Men da det ærede Medlem gør sin og sin Gruppes Deltagelse i Gennemførelsen af dette Lovforslag afhængig af, at det bliver et for ham tilfredsstillende Svar, er det selvfølgelig det, han i Virkeligheden ønsker. Nu ved jeg, at et for ham tilfredsstillende Svar vil være fuldkommen utilfredsstillende for en stor Part af dette Tings Medlemmer og ogsaa for en stor Part af det andet Tings Medlemmer. Da Spørgsmaalet nu slet ikke ligger for i Øjeblikket, mener jeg, det vilde være rigtigst at rejse Strid om det mellem Tingene, og jeg finder fremdeles, at den Sag, som her er til Forhandling, fortjener at afgøres efter sin egen Beskaffenhed og ikke efter den Stilling, man indtager til et Spørgsmaal, der ikke kommer § 32 i Grundloven ved. Det var det samme Svar, jeg gav i Fjor, og jeg ser ikke, at der er god Mening — for mig i alt Fald — i at give noget andet Svar i Aar. Forslaget er forelagt af mig, fordi jeg mente, jeg havde en Pligt til at gøre mit til, at det kunde blive behandlet paa Rigsdagen, og til, at der kunde blive gjort et alvorligt Forsøg paa at faa ændret Grundloven. Vil man ikke gaa den Vej, maa man forsøge den anden. Jeg mener, at baade Rigsdagen og Regeringen have en Pligt til at ordne de Forhold, her er Tale om, saaledes, at Ordningen bliver retfærdig,

Matzen: Jeg kan ikke tilbageholde rent ud sagt min Forbavselse over en Udtalelse, som nu fremsattes af den højtærede Konseilspræsident, og som ogsaa fremkom fra det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal). Det var den, at vi havde blandet uvedkommende Spørgsmaal ind i den foreliggende Sag, at vi vare gaaede udenfor Overenskomsten. Jeg ved ikke, hvorledes man med nogen som

helst Føje kan beskyldes os derfor. Det, som man var enig om, var, at Grundlovsændringen skulde indskrænkes til Grundlovens § 32, men i Grundlovens § 32 staar der den Sætning i Slutningen: „Enhver Valgkreds vælger en blandt dem, der have stillet sig til Valg“. Det er om Indholdet af denne § 32, at Reformer skulde dreje sig. Dertil skulde den indskrænke sig. Saa mener jeg, at vi ere fuldt berettigede til ogsaa at medtage den sidste Sætning i § 32, altsaa ikke blot Spørgsmaalet om Valgkredsens Fordeling og Antallet af Medlemmerne, men ogsaa Spørgsmaalet, om man skal have Flertalsvalg eller Forholdstalsvalg. Det ere vi fuldt berettigede til i Henhold til dette Forslag, der jo fremtræder som et Forslag til Lov om Forandring i Grundlovens § 32. Har man ikke ment, at det nævnte Spørgsmaal skulde medtages; saa har man ikke sagt det, man har ment, og saa maa vi bede om, at man en anden Gang udtrykker sig tydeligere. Vi have været fuldstændig berettigede til at forstaa Forslaget, som vi have forstaaet det. Jeg ser nu ikke, at der er fremsat andre Indvendinger mod Indførelsen af Forholdstalsvalg, end at det er umuligt at gennemføre det; Vejen vilde derimod være let, hvis vi gik ind paa Forslaget, som det foreligger. Ja, Tak i lige Maade; det vilde være ligesaa let, hvis man fra den anden Side gik ind paa vort Forslag. Og naar man spørger, hvorfor det er umuligt, saa begynder man at tale om Landstinget. Men det er to helt forskellige Ting; Landstinget er sammensat paa sin Maade, Folketinget paa sin Maade. Folketinget er sammensat paa Grundlag af den lige, almindelige Valgret, og vi ville netop gøre denne til en Sandhed, idet vi saa vidt muligt fjerne den Ulighed, som den nuværende forældede uretfærdige Valgmaade medfører derved, at en hel Del vel har Ret til at stemme, men langt fra alle faa den Ret til at vælge, som de bør have. Vi staa netop fuldstændig paa Forfatningens Grundvold, idet vi søge at gennemføre den lige og almindelige Valgret. Hvad dernæst Landstinget angaar, saa hviler det paa en Valgordning, ifølge hvilken det ikke er Tallet alene, der gør Udslaget, idet hvert enkelt Parti ikke netop skal have Repræsentanter i det Forhold, som det tæller Vælgere indenfor Befolkningen. Visse Bestanddele af Befolkningen skulde tværtimod have en større, en betydeligere Valgret, end deres Tal hjemler dem. Det lode vi ganske urørt, og ved Siden heraf